

Sygn. akt I C 750/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 8 czerwca 2018 roku

Sąd Rejonowy dla Łodzi – Widzewa w Łodzi Wydział I Cywilny

w następującym składzie :

Przewodniczący : SSR Joanna Borkowska

Protokolant : st. sekr. sąd. Dorota Novottny

po rozpoznaniu w dniu 8 czerwca 2018 r. w Łodzi

na rozprawie

sprawy z powództwa Towarzystwa (...) Spółki Akcyjnej w W.

przeciwko D. M.

o zapłatę

- zasądza od D. M. na rzecz Towarzystwa (...) Spółki Akcyjnej w W. kwotę 2 251,97 złotych (dwa tysiące dwieście pięćdziesiąt jeden złotych dziewięćdziesiąt siedem groszy) wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 7 lutego 2014 roku do dnia zapłaty oraz kwotę 1030 (tysiąc trzydzieści) złotych tytułem zwrotu kosztów postępowania;
- oddala powództwo w pozostałym zakresie;
- nakazuje pobrać od pozwanego D. M. na rzecz Skarbu Państwa Sądu Rejonowego dla Łodzi-Widzewa w Łodzi kwotę 12,28 (dwanaście złotych dwadzieścia osiem groszy) tytułem nieuiszczonych kosztów sądowych.

Sygn. akt I C 750/14

UZASADNIENIE

W dniu 31 października 2013 roku pełnomocnik powoda Towarzystwa (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w W. wniósł o zasądzenie od pozwanego D. M. kwoty 2.251,97 zł wraz z ustawowymi odsetkami od 31 października 2013 roku do dnia zapłaty, żądając przy tym zwrotu kosztów procesu.

W uzasadnieniu pozwu pełnomocnik powoda wskazał, że kwota dochodzona pozwem stanowi odszkodowanie wypłacone przez stronę powodową poszkodowanemu w wyniku wypadku, którego sprawcą był pozwany. Pozwany powodując wypadek komunikacyjny nie posiadał uprawnień do prowadzenia pojazdu, nie zastosował się także do znaków drogowych STOP i nakaz skrętu w prawo.

/pozew k. 2-3/

Nakazem zapłaty wydanym w elektronicznym postępowaniu upominawczym uwzględniono powództwo w całości. Odpis nakazu wraz z pozwem i załącznikami został doręczony pozwanemu w dniu 6 lutego 2014 roku.

Pozwany wniósł sprzeciw od nakazu zapłaty, skarżąc nakaz zapłaty w całości i wnosząc o oddalenie powództwa oraz zasądzenie kosztów procesu. W uzasadnieniu wskazał, że nie ustalono dotąd sprawstwa kolizji, poszkodowany

przyczynił się do zaistnienia szkody, wypłacone odszkodowanie jest zawyżone a pozwany nie został skutecznie wezwany do zapłaty.

/nakaz zapłaty k. 4, potwierdzenie odbioru k. 9v, sprzeciw k. 4v-6/

Postanowieniem z dnia 31 marca 2014 roku, wobec utraty mocy przez nakaz zapłaty, przekazano sprawę do rozpoznania tut. Sądowi

/postanowienie k. 11v/

W odpowiedzi na pozew z dnia 13 października 2014 roku, pozwany podtrzymał żądanie oddalenia powództwa w całości, podnosząc iż powód nie udowodnił roszczenia poprzez niewykazanie podstawy odpowiedzialności z uwagi na braki formalne dokumentów załączonych do akt sprawy.

Replikując na stanowisko pozwanego, powód w pismach z dnia 12 listopada 2014 roku i 1 lutego 2016 roku, odparł zarzut dotyczący nieprawidłowego poświadczenia odpisów dokumentów, zaś w odniesieniu do zarzutu przyczynienia podał, iż w toku postępowania przygotowawczego karnego i likwidacyjnego jednoznacznie ustalono, iż poszkodowany w żaden sposób nie przyczynił się do powstania czy zwiększenia szkody. Podniósł, iż w świetle uszczerbku na zdrowiu poszkodowanego i odczuwanych przezeń dolegliwości bólowych przyznane świadczenie było adekwatne do doznanej krzywdy.

/odpowiedź na pozew k. 54-55, replika na odpowiedź na pozew k. 61-63, pismo k. 226-227/

Postanowieniem z dnia 10 marca 2016 roku Sąd oddalił wniosek pozwanego o zwolnienie od kosztów sądowych w całości. Zażalenie na przedmiotowe orzeczenie zostało oddalone postanowieniem Sądu Okręgowego w Łodzi z dnia 20 maja 2016 roku.

/postanowienie SR k. 236-237, postanowienie SO k. 248-249/

Stanowiska stron nie uległy zmianie do zamknięcia rozprawy.

Sąd Rejonowy ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 30 sierpnia 2012 roku w Ł. na skrzyżowaniu ulicy (...) około godziny 13:30 doszło do wypadku drogowego. Nie posiadający uprawnień do kierowania, D. M. jechał samochodem marki L. o nr rejestracyjnym (...) ulicą (...) z kierunku zachodniego w kierunku wschodnim. Na skrzyżowaniu, nie zastosowawszy się do znaków drogowych stop i nakaz skrętu w prawo, wjechał na zachodnią jezdnię ulicy (...) i doprowadził do zderzenia z motocyklem marki H. (...) o nr rejestracyjnym (...), kierowanym przez T. T., jadącym lewym wyznaczonym pasem ruchu ulicy (...) od ulicy (...) w kierunku ulicy (...). Na miejsce wezwano Policję. Kierującego motocyklem przewieziono karetką do szpitala im. MSWiA w Ł.. Kierujący byli trzeźwi. Stan techniczny motocykla poszkodowanego w dacie zdarzenia był dobry.

/notatka urzędowa WRD w Ł. k. 40-41, szkic k. 115, protokół przesłuchania poszkodowanego w postępowaniu przygotowawczym w aktach szkody k. 97, protokół przesłuchania świadka C. D. w postępowaniu przygotowawczym w aktach szkody k. 92, protokół oględzin pojazdu w postępowaniu przygotowawczym w aktach szkody k. 99/

Ochrony ubezpieczeniowej od odpowiedzialności cywilnej w dacie zdarzenia udzielał pozwanemu powód.

/notatka urzędowa k. 41, polisa k. 42/

W toku postępowania likwidacyjnego powód wypłacił poszkodowanemu świadczenie w łącznej kwocie 2.251,97 zł tytułem zadośćuczynienia i odszkodowania.

/przyjęcie zawiadomienia o szkodzie k. 67, decyzja k. 43-45, decyzja k. 64-66, decyzja k. 75/

Pismem z dnia 28 grudnia 2012 roku pozwany został wezwany do zapłaty powyższej kwoty w ciągu 14 dni od daty otrzymania pisma.

/wezwanie do zapłaty k. 46, potwierdzenie nadania k. 50-51/

Z punktu widzenia lekarza ortopedy i rehabilitanta medycznego, poszkodowany w wyniku kolizji drogowej z dnia 30 sierpnia 2012 roku nie doznał urazu kręgosłupa lecz silnego stłuczenia kończyny dolnej prawej z otarciem naskórka, szczególnie w okolicy krętarza wielkiego kości udowej prawej i jej bocznej powierzchni oraz stłuczenia stawu kolanowego prawego z otarciem naskórka okolicy przedrzepkowej. Stłuczenie uda nie spowodowało trwałego uszczerbku na zdrowiu, natomiast stłuczenie stawu kolanowego spowodowało pourazowe, przewlekłe dolegliwości bólowe na tle zwyrodnieniowo-zapalnym wczesnym o trwałym uszczerbku na zdrowiu w wysokości 2%. Rokowanie co do powrotu do zdrowia poszkodowanego są pomyślne. Dolegliwości bólowe będą wymagały w okresach nasilenia, leczenia rehabilitacyjnego bądź/i farmakologicznego.

/opinia biegłego ortopedy – rehabilitanta medycznego k. 216-218/

T. T. po przetransportowaniu do szpitala, został opatrzony i zaszczepiony przeciwko tężcowi. Po zakończeniu hospitalizacji odbył cykl 40 zabiegów usprawniających rehabilitacyjnych w związku z doznanymi w wypadku obrażeniami. Poniósł także koszty związane z leczeniem w łącznej wysokości 251,97 zł.

/dokumentacja medyczna k. 132-147, informacja z Izby Przyjęć k. 111, skierowanie na zabiegi k. 221, terminarz k. 221v, kserokopia paragonów fiskalnych k. 150/

Wyrokiem zaocznym z dnia 19 listopada 2013 roku Sąd Rejonowy dla Łodzi-Śródmieścia w Łodzi Wydział XVII Karny uznał za winnego D. M. popełnienia czynu polegającego na kierowaniu samochodem marki L. o nr rejestracyjnym (...) bez wymaganych uprawnień, nie zachowując szczególnej ostrożności, nie zastosowaniu się do znaków drogowych B-2 (stop) i C-2 (nakaz skrętu w prawo) i doprowadzeniu do zderzenia z motocyklem marki H. (...) o nr rejestracyjnym (...), powodując zagrożenie bezpieczeństwa w ruchu drogowym. Wyrok został utrzymany w mocy wyrokiem Sądu Okręgowego w Łodzi z dnia 22 maja 2014 roku.

/wyrok zaoczny k. 263, wyrok SO w Łodzi k. 264/

Stan faktyczny w niniejszej sprawie ustalony został w oparciu o wyżej powołane środki dowodowe, w tym dokumenty i ich kserokopie (na podstawie art. 308 k.p.c.), których autentyczność nie budziła zastrzeżeń.

Oddaleniu podlegał wniosek pozwanego o dopuszczenie dowodu z przesłuchania stron na okoliczność przyczynienia się poszkodowanego za zaistnienia szkody, jako nieprzydatny do rozstrzygnięcia w niniejszej sprawie. Podobnie wniosek o dopuszczenie dowodu z opinii biegłego z zakresu rekonstrukcji wypadków drogowych nie zasługiwał na uwzględnienie. Pozwany pomimo wezwania (k. 237, k. 239) nie uiszczył na ten cel zaliczki, co w świetle treści art. 2 ust. 2 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych i art. 130⁴ k.p.c., uprawniało Sąd do pominięcia czynności związanej z wydatkami.

Sąd Rejonowy zważył, co następuje:

Powództwo prawie w całości zasługiwało na uwzględnienie.

Podstawę prawną dochodzonego przez powódkę roszczenia stanowił przepis art. 43 ustawy z dnia 22 maja 2003 roku o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych (Dz. U. Nr 124, poz. 1152), obowiązujący od 1 stycznia 2004 roku. Zgodnie z jego brzmieniem zakładowi ubezpieczeń przysługuje prawo dochodzenia zwrotu wypłaconego z tytułu ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych odszkodowania, jeżeli kierujący: 1) wyrządził szkodę umyślnie lub w stanie po użyciu alkoholu albo pod wpływem środków odurzających, substancji psychotropowych lub środków

zastępczych w rozumieniu przepisów o przeciwdziałaniu narkomanii; 2) wszedł w posiadanie pojazdu wskutek popełnienia przestępstwa; 3) nie posiadał wymaganych uprawnień do kierowania pojazdem mechanicznym, z wyjątkiem przypadków, gdy chodziło o ratowanie życia ludzkiego lub mienia albo o pościg za osobą podjęty bezpośrednio po popełnieniu przez nią przestępstwa; 4) zbiegł z miejsca zdarzenia. W odniesieniu do powyższych przesłanej przyjmuje się, że jedynie w przypadku umyślności, która wyraża się w zamiarze bezpośrednim wyrządzenia przez sprawcę skutku w postaci szkody, między działaniem kierującego, a wyrządzoną szkodą musi zachodzić adekwatny związek przyczynowy. W przypadku pozostałych przesłanek roszczenia regresowego, udowodnienie takiego związku w celu wystąpienia z regresem nie jest konieczne, wystarczy bowiem jedynie wykazać, że w momencie wyrządzenia szkody została spełniona jedna z nich.

Brzmienie art. 43 pkt 1-4 ustawy o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych wskazuje, że wyjątki od zasady definitywności świadczenia ubezpieczyciela w zakresie obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych związane są z negatywnymi zachowaniami kierowcy pojazdu mechanicznego na tyle rażącymi, że względy prewencyjne, wychowawcze i represyjne oraz elementarne poczucie słuszności uzasadniają wprowadzenie we wskazanych tam przypadkach możliwości dochodzenia przez ubezpieczyciela zwrotu wypłaconego świadczenia odszkodowawczego. Podstawowa funkcja gwarancyjna ubezpieczeń obowiązkowych wyraża się w ciążącej na ubezpieczycielu konieczności zaspokojenia roszczenia poszkodowanego, nawet jeśli kierujący pojazdem dopuścił się rażących uchybień. W takiej jednak sytuacji nałożenie na ubezpieczyciela ekonomicznego obowiązku poniesienia szkody stałoby w sprzeczności z zasadami współżycia społecznego. Dopuszczalność zatem dochodzenia roszczenia zwrotnego jest wyrazem pobocznych funkcji ubezpieczeń obowiązkowych, wypełniających także zadania kompensacyjne (przywrócenie ubezpieczycielowi poprzedniego stanu materialnego) oraz prewencyjno-wychowawcze w zakresie represji majątkowej, nałożenie na kierującego pojazdem obowiązku zwrotu wypłaconego odszkodowania stanowi dla niego istotną uciążliwość, niejednokrotnie subiektywnie bardziej dolegliwą aniżeli sankcja za popełnione przestępstwo lub wykroczenie. Stosowana represja majątkowa nie spełnia roli odwetu, lecz jest środkiem realizacji prewencji.

W doktrynie i orzecznictwie tak ujęty regres, w przeciwieństwie do regresu wynikającego z art. 828 § 1 k.c., zgodnie z którym z dniem zapłaty odszkodowania przez zakład ubezpieczeń, roszczenie ubezpieczającego przeciwko osobie trzeciej odpowiedzialnej za szkodę przechodzi z mocy prawa na zakład ubezpieczeń do wysokości zapłaconego odszkodowania, określany jest jako „nietypowy”. Jego nietypowość polega bowiem na tym, że roszczenie regresowe wykracza podmiotowo poza strony umowy ubezpieczenia, gdyż przysługuje przeciwko kierującemu pojazdem, którym nie musi być ubezpieczający się posiadacz. Roszczenie ubezpieczyciela służy więc przeciwko kierowcy, będącemu sprawcą szkody, niezależnie od tego, czy był on stroną umowy ubezpieczenia (zob. uchwała Sądu Najwyższego z dnia 10 listopada 2005 roku, III CZP 83/05).

Przesłanką konieczną powstania prawa regresu w stosunku do kierującego pojazdem sprawcy szkody jest wypłacenie przez zakład ubezpieczeń świadczenia na rzecz poszkodowanego. Nie jest to roszczenie deliktowe, aczkolwiek istnieje związek pomiędzy roszczeniem z regresu nietypowego a czynem niedozwolonym. Spowodowanie wypadku stanowi bowiem przyczynę sprawczą określonego następstwa roszczeń. Następstwo to polega na tym, że poszkodowany ma prawo żądać naprawienia szkody wprost od ubezpieczyciela, a ten, po dokonaniu wypłaty świadczenia ubezpieczeniowego, może wystąpić - w przypadkach ściśle określonych w ustawie - z roszczeniem przeciwko kierującemu pojazdem o zwrot wypłaconego świadczenia. Jak podkreśla się jednak w orzecznictwie Sądu Najwyższego, związek między tymi roszczeniami ma charakter czysto zewnętrzny w tym sensie, że nie jest wynikiem przejścia z mocy prawa na zakład ubezpieczeń roszczeń ubezpieczającego przeciwko sprawcy wypadku (art. 828 § 1 k.c.) ani wstąpieniem w prawa zaspokojonego wierzyciela (art. 518 k.c.), lecz stanowi realizację odrębnego roszczenia, przyznanego ubezpieczycielowi z mocy ustawy (zob. przywołana powyżej uchwała Sądu Najwyższego z dnia 10 listopada 2005 roku).

Jak wspomniano powyżej, prawo regresu przysługuje przeciwko kierującemu pojazdem, którym może być sam posiadacz. Istotna jest okoliczność czy była to osoba, która kierowała pojazdem podczas zdarzenia.

W świetle okoliczności sprawy, nie budzi wątpliwości, że w dniu 30 sierpnia 2012 roku pozwany kierując pojazdem marki L. spowodował wypadek, w wyniku którego obrażeń doznał poszkodowany a w dacie zdarzenia pozwany nie legitymował się wymaganym uprawnieniem do prowadzenia pojazdów. Sąd Rejonowy dla Łodzi-Śródmieścia w Łodzi uznał pozwanego za winnego zarzucanego mu czynu w postaci spowodowania wypadku drogowego, w wyniku niedostosowania się do znaków drogowych stop i nakaz skrętu w prawo, nie posiadając przy tym uprawnień do kierowania.

Pozwany nie zaprzeczył, że w trakcie zdarzenia powodującego szkodę, za którą w ramach umownego ubezpieczenia OC odpowiadał powód, prowadził pojazd nie posiadając wymaganych uprawnień. To przyznanie faktu zostało dostatecznie, zdaniem Sądu, potwierdzone dokumentami urzędowymi w postaci wyroku Sądu Rejonowego dla Łodzi-Śródmieścia w Łodzi w sprawie , czy notatką urzędową Policji. Kwota dochodzona przez powoda stanowiła regres oparty na przesłankach art. 43 ustawy z dn. 22.05.2003r. Z momentem wypłaty odszkodowania na rzecz poszkodowanego - z mocy samego prawa - powstaje prawo zwrotnego dochodzenia roszczenia, które z tą samą chwilą staje się wymagalne. Powstaje zasadniczo nowa wierzytelność, choć pod wieloma względami jest ona jednak uzależniona od istnienia wierzytelności pierwotnej (podstawowej), jaka została zaspokojona przez zapłatę świadczenia ubezpieczeniowego. Wierzytelność pierwotna, która przysługiwała poszkodowanemu, została zaspokojona i dzięki temu powstało roszczenie zwrotne zakładu ubezpieczeń. Przyjmuje się w doktrynie, że spośród okoliczności wymienionych w pkt 1-4 jedynie między rozmyślnym działaniem (pkt 1) kierującego a szkodą musi zachodzić adekwatny związek przyczynowy (art. 361 k.c.). W odniesieniu do pozostałych stanów faktycznych do powstania roszczenia zwrotnego po stronie zakładu ubezpieczeń wystarczy sam fakt, że kierujący wyrządził szkodę (tak komentarz Prawo Ubezpieczeń gospodarczych, pod red. Z. Brodeckiego, LEX 2010r). Dlatego też zasadność roszczenia w przypadku zastosowania wskazanej regulacji prawnej jest uzależniona jedynie od spełnienia którejkolwiek przesłanki z art. 43 oraz nastąpienia faktycznej wypłaty odszkodowania.

Przedmiotem sporu była kwestia istnienia przyczynienia po stronie poszkodowanego. Koniecznym zatem było ustalenie czy możliwe jest przypisanie poszkodowanemu przyczynienia się do zaistnienia wypadku, ewentualnie ustalenia wysokości tego przyczynienia, a także odniesienie wyniku tego ustalenia do wartości wypłaconych odszkodowań.

Jako bezpodstawny Sąd ocenił zarzut przyczynienia się poszkodowanego do powstania szkody. Roszczenie zwrotne przewidziane w art. 43 ustawy ubezpieczeniowej jest roszczeniem samoistnym i autonomicznym, nie wpływającym ze stosunku obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych. Powstaje ono w sposób pierwotny i konstytutywny na podstawie szczególnego przepisu ustawy z chwilą wypłaty przez zakład ubezpieczeń odszkodowania. Zarzut przyczynienia się poszkodowanego do powstania szkody ma o tyle istotne znaczenie, o ile jednocześnie kwestionowana jest również suma odszkodowania wypłaconego, Sąd bowiem nie jest bezwzględnie związany wysokością świadczenia wypłaconego przez zakład ubezpieczeń społecznych i kierowca pojazdu ma oczywisty interes w kwestionowaniu jego zakresu i wysokości. Tylko zatem wykazanie przez pozwanego, że zakład ubezpieczeń zbędnie lub nadmiernie świadczył na rzecz pokrzywdzonego może skutkować oddaleniem lub obniżeniem wysokości roszczenia regresowego. Ponadto Sąd podzielił pogląd zgodnie z którym „stwierdzenie przyczynienia jest konieczne do obniżenia odszkodowania, ale nie jest do tego wystarczające. Sąd orzekając o obniżeniu odszkodowania ma obowiązek zbadania potrzeby i zakresu ewentualnego obniżenia odszkodowania, stosownie do okoliczności sprawy. Oznacza to, że nie jest dopuszczalny jakikolwiek automatyzm polegający na obowiązku obniżenia odszkodowania o stopień przyczynienia” (por. wyrok SA w Rzeszowie z dn. 11.10.2012, w sprawie I ACa 240/12, Lex 1254472).

Stosownie do art. 362 k.c. jeżeli poszkodowany przyczynił się do powstania lub zwiększenia szkody, obowiązek jej naprawienia ulega odpowiedniemu zmniejszeniu stosownie do okoliczności, a zwłaszcza do stopnia winy obu stron. Przyczynienie jest zachowaniem poszkodowanego, które pozostaje w związku przyczynowym ze szkodą, ale

także jest zawinione lub przynajmniej obiektywnie nieprawidłowe, to jest odbiega od przyjętych obiektywnie wzorów postępowania. Samo przyczynienie poszkodowanego do szkody pociąga za sobą zmniejszenie odpowiedzialności sprawcy i jest okolicznością ograniczającą odpowiedzialność pozwanego. Głównym zatem punktem odniesienia dla oceny zachowania się poszkodowanego stają się w naturalny sposób – cele, zasady i reguły rządzące odpowiedzialnością pozwanego.

W razie odpowiedzialności zaostrzonej, niezależnej od winy, istotne znaczenie ma ustalenie zakresu ryzyka ciążącego na osobie odpowiedzialnej. Zaostrzenie odpowiedzialności następuje zazwyczaj ze względu na źródło wzmoczonego niebezpieczeństwa szkody (ruch przedsiębiorstwa, ruch pojazdu mechanicznego). Jego obecność stwarza potrzebę zapewnienia poszkodowanemu zwiększonej ochrony. Cechą charakterystyczną odpowiedzialności obiektywnej jest właśnie to, że obejmuje określony rodzaj szkód, choćby osoba odpowiedzialna nie miała wpływu na ich powstanie. Szeroka interpretacja przyczynienia może w praktyce wyłączać, a w każdym razie znacznie ograniczać sens odpowiedzialności na zasadzie ryzyka. Część bowiem ryzyka stwarzanego niebezpieczeństwa byłaby bowiem przerzucona na niewinnego poszkodowanego (Patrz. Odpowiedzialność cywilna prowadzącego na własny rachunek przedsiębiorstwo wprawiane w ruch za pomocą sił przyrody Warszawa 1967). W takich wypadkach ze względu na ochronny cel odpowiedzialności na zasadzie ryzyka, właściwsze jest łagodniejsze, a nie surowsze traktowanie poszkodowanego. Zwłaszcza przy odpowiedzialności za wypadki drogowe poszkodowani piesi, pasażerowie czy rowerzyści powinni korzystać ze wzmoczonej ochrony prawnej. Uczestnictwo w ruchu drogowym jest dziś koniecznością życiową, a nie kwestią swobodnego wyboru. Nie powinno się więc zakładać, że część ryzyka związanego z ruchem pojazdów mechanicznych ma spadać na wymienione grupy poszkodowanych.

Zdaniem Sądu ochronny cel zaostrzonej odpowiedzialności z art. 435 i 436 k.c. powinien skłaniać do przyjęcia, że w zasadzie tylko oczywiste, rażące niedbalstwo poszkodowanego może usprawiedliwiać ograniczenie odpowiedzialności na podstawie art. 362 k.c. Tym samym Sąd skłania się właśnie do takiego coraz częściej wyrażanego w doktrynie i piśmiennictwie stanowiska. (Patrz. Tomasz Pajor Uwagi o przyczynieniu się poszkodowanego do powstania szkody w: Odpowiedzialność Cywilna - Księga pamiątkowa ku czci Profesora Adama Szpunara Zakamycze 2004 s 163; Gerard Bieniek Odpowiedzialność cywilna za wypadki drogowe Wydawnictwo Prawnicze 2006 s 161-162). Podejście takie wynika ze współczynnika wzmoczonego niebezpieczeństwa stwarzanego przez każdego z uczestników ruchu (samochód, motocykl, pieszy). Potoczne, nieuniknione błędy poszkodowanego powinny dzisiaj być uznawane za nieodłączną część ryzyka związanego z ruchem przedsiębiorstw i masowym ruchem środków komunikacji. Określanie zatem zakresu przyczynienia się poszkodowanego do szkody nie powinno polegać na tropieniu najmniejszych błędów lub nieudolności po stronie poszkodowanego.

Zdaniem Sądu ze względu na cel i zasadę zaostrzonej odpowiedzialności, odpowiedzialność ta nie powinna być ujmowana symetrycznie. Trzeba zwrócić uwagę, że poszkodowany pieszy, rowerzysta czy motocyklista na skutek kontaktu z pojazdem nie tyle odpowiada za wyrządzoną sobie szkodę, co w istocie to on tę szkodę ponosi. Reguła bowiem jest, że w razie kontaktu z pojazdem tylko ten pieszy/poruszający się jednośladem doznaje istotnej i realnej szkody. Trudno zgodzić się, aby pewne proste, czy banalne błędy poszkodowanego równoważyły zakres niebezpieczeństwa wynikającego z ruchu pojazdu. Jest to jaskrawo widoczne kiedy kierującemu mechanicznym środkiem komunikacji wprawianym w ruch za pomocą sił przyrody można przypisać winę spowodowania wypadku.

Przyczynienie się w ujęciu art. 362 k.c. oznacza, że pomiędzy zachowaniem poszkodowanego, a szkodą istnieje adekwatny związek przyczynowy, wina lub oczywista nieprawidłowość (albo ich brak) po stronie poszkodowanego podlegają uwzględnieniu przy ocenie, czy i w jakim stopniu przyczynienie się uzasadnia obniżenie odszkodowania.

Zgodnie z regułą rozkładu ciężaru dowodu to pozwany winien udowodnić kwestię przyczynienia się pozwanego do szkody. Żadne przeprowadzone dowody, ani tym bardziej ustalenia w sprawie karnej nie odwracają tej reguły. Tymczasem pozwany ograniczył się jedynie do konsekwentnego podtrzymywania zarzutu przyczynienia, nie wskazując przy tym na czym owe przyczynienie miałyby polegać. Jak wynika z ustalonego stanu faktycznego, poszkodowany poruszał się zgodnie z przepisami, przestrzegając obowiązujących ograniczeń prędkości i na wyznaczonym pasie ruchu jedni. Pozwany nie podniósł żadnych okoliczności wskazujących na fakt, iż poszkodowany

mógłby w jakikolwiek sposób przyczynić się do powstania szkody. Jedynie w piśmie procesowym stanowiącym zarzuty do opinii biegłego, pozwany podniósł wątpliwość, czy przeskoczenie poszkodowanego nad motocyklem jeszcze przed zderzeniem mogło mieć wpływ na zwiększenie rozmiaru szkody, jednakże okoliczność taka nie została w żaden sposób udowodniona, sama w sobie jest także bardzo mało prawdopodobną i nielogiczną. Trudno wyjaśnić z jakich przyczyn poszkodowany poruszając się motocyklem po ruchliwej ulicy, miałby wykonywać jakieś niezrozumiałe i niebezpieczne manewry w rodzaju skoków. Powyższe nie wynika z materiału dowodowego, pozwany nie zaferował żadnych dowodów na tę okoliczność.

Jak wskazano, ocena ewentualnego przyczynienia się poszczególnych uczestników zdarzenia drogowego do faktu jego zaistnienia, a także do wywołanych przez nie skutków zastrzeżona jest dla Sądu. Oceny tej dokonuje się przez porównanie zakresu i charakteru stwarzanego przez uczestników ruchu niebezpieczeństwa, naruszeń dokonanych przez każdego z uczestników ruchu i ich wpływu na powstałe skutki w kontekście adekwatnego związku przyczynowego. Do prawidłowej oceny w tym zakresie pomocne są wiadomości specjalne posiadane przez biegłych takie jak: powstanie stanu zagrożenia, prędkość pojazdu, czas pokonania określonej odległości, średnia prędkość chodu i biegu pieszego, prędkość bezpieczna, droga hamowania, możliwość dostrzeżenia faktów, czas reakcji. W ramach kompetencji biegłych nie mieści się natomiast ocena stopnia przyczynienia poszczególnych uczestników ruchu do jego zaistnienia, bowiem wiadomości specjalne biegłych dotyczą tylko części składników pozwalających ocenić to przyczynienie. Kwestie prawne mają w tej mierze kluczowe znaczenie.

Kwestia przyczynienia się poszkodowanego do szkody nie została wykazana. W postępowaniu cywilnym to na stronie która wywodzi z tego skutki prawne ciąży obowiązek wykazania tej okoliczności. W niniejszej sprawie to pozwany chciał wyciągnąć korzystne skutki prawne z faktu ewentualnego przyczynienia się poszkodowanego do szkody. To pozwany zatem w myśl powołanej wyżej zasady winien wykazać fakt przyczynienia. Pozwany nie wykazał przyczynienia się poszkodowanego do szkody. Pozwany nie przedstawił, żadnych dowodów, które pozwalałyby to przyczynienie przyjąć. Co więcej w aktach sprawy karnej brak jest tego rodzaju dowodów. Ten brak dowodów nie tworzy żadnego korzystnego dla pozwanego domniemania. Wręcz przeciwnie to pozwany a nie powód takie dowody musi przedstawić. Wnosząc o dopuszczenie dowodu z opinii biegłego pozwany jednocześnie po stosownym wezwaniu nie uiścił zaliczki na przeprowadzenie dowodu związanego z wydatkami. Wobec powyższego dowód ten Sąd pominął.

Wobec braku dowodów brak było podstaw przyjęcia przyczynienia pieszego do szkody.

Należy jeszcze wskazać, że w orzecnictwie i piśmiennictwie zgodnie wskazuje się, że przyczynienie się poszkodowanego jest jedynie warunkiem wstępnym miarkowania odszkodowania; stwarza sytuację, w której sąd ma powinność rozważenia, czy w konkretnych okolicznościach uzasadnione jest zmniejszenie odszkodowania. Podkreśla się przy tym, że okoliczności wpływające na stopień przyczynienia nie mogą być utożsamiane z okolicznościami usprawiedliwiającymi zmniejszenie odszkodowania (zob. wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 12 lipca 2012 r. I CSK 660/11 Lex 1228769; z dnia 3 sierpnia 2006 r., IV CSK 118/06, niepubl.; z dnia 29 października 2008 r., IV CSK 228/08, OSNC-ZD 2009, C, poz. 66; z dnia 17 czerwca 2009 r., IV CSK 84/09, niepubl.; z dnia 19 listopada 2009 r., IV CSK 241/09, niepubl.).

Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 19 listopada 2009 IV CSK 241/09 wskazał, że ustalenie przyczynienia się poszkodowanego nie nakłada na sąd obowiązku zmniejszenia odszkodowania, ani nie przesądza o stopniu tego zmniejszenia.

Zważywszy podstawę prawną roszczenia pozwu sąd nie znalazł żadnych podstaw do zastosowania instytucji miarkowania odszkodowania. Pozwany decydując się na jazdę pojazdem, nie posiadając przy tym uprawnień do kierowania i nie stosując się do obowiązujących znaków drogowych, powinien był liczyć się ze skutkami takiej decyzji.

Bezspornym w sprawie było, iż powód w ramach odszkodowania wypłacił na rzecz T. T. kwotę 2.251,97 zł i kwota ta podlega zasądzeniu w całości. O odsetkach ustawowych orzeczono na podstawie art. 481 § 1 i 2 k.c., z tym że modyfikacji podlegała data początkowa ich naliczania. Powód wzywał pozwanego do zapłaty skonkretyzowanej kwoty

dochodzonej w niniejszym postępowaniu, jednakże nie wykazał – wobec kategorycznego kwestionowania tego faktu przez pozwanego, iż pozwany otrzymał wezwanie, a jeśli tak – to w jakiej dacie. Wobec powyższego brak było podstaw do uznania, iż roszczenie było wymagalne już od dnia wytoczenia powództwa w elektronicznym postępowaniu upominawczym. Sąd przyjął zatem, iż pozwany pozostaje w zwłóce z zapłatą na rzecz powoda od dnia następnego po dniu doręczenia mu odpisu pozwu wraz z załącznikami, tj. od 7 lutego 2014 roku i od tej daty zasadnym jest żądanie odsetek.

Podstawę rozstrzygnięcia o kosztach procesu stanowił przepis art. 98 § 1 i 3 k.p.c. Na zasadzoną z tytułu zwrotu kosztów procesu kwotę składają się: koszt opłaty sądowej od pozwu, oraz koszty opłaty skarbowej od pełnomocnictwa.

Ponadto, mając na uwadze wynik procesu, na podstawie art. 83 ust. 2 w zw. z art. 113 ust. 1 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (tekst jedn. Dz.U. z 2018 r., poz. 300) Sąd nakazał w punkcie 3 sentencji wyroku pobrać od pozwanego na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego dla Łodzi-Widzewa w Łodzi kwotę 12,28 zł tytułem zwrotu wydatków pokrytych tymczasowo przez Skarb Państwa.